

er Pacific-øerne (USA), Ny Guinea (Australien) og Nauru (New Zealand). Tanganyika har opnået uafhængighed og medlemskab af FN i 1961, Syd-Cameroon det samme ved sammenslutning pr. 1. oktober 1961 med Cameroon, Vest-Samoa opnår uafhængighed 1. januar 1962, og i Ruanda-Urundi har der i september 1961 været afholdt valg med henblik på afklaring af nogle konstitutionelle spørgsmål.

Formynderskabsrådet behandlede på sit sommermøde en beretning fra FNs kommissær ved den i Vest-Samoa den 6. maj 1961 afholdte folkeafstemning. Heraf fremgik det, at befolkningen med overvældende flertal havde bekræftet, at den ønsker uafhængighed på grundlag af den forfatning, der under en konvention med New Zealand er gennemført den 28. oktober 1960. Rådet foreslog derefter generalforsamlingen, at formynderskabet for Vest-Samoa ophører, når området får sin uafhængighed den 1. januar 1962. Dette tiltrådtes af 4. komité og derefter af plenarforsamlingen i en enstemmigt vedtaget resolution.

For Ruanda-Urundis vedkommende var hovedspørgsmålet afholdelse af valg til lovgivende forsamlinger og til afgørelse af befolkningens ønsker med hensyn til Mwami (kongejinstitutionen i Ruanda. FN udpegede en tremandskommission til at føre opsigt med disse valg.

Efter mordet på premierministeren af Burundi, Prins Rwagasore, vedtog 4. komité i midten af oktober et af 24 lande anbefalet resolutionsudkast, hvori FN-kommissionen vedrørende Ruanda-Urundi, som på dette tidspunkt opholdt sig i Genève for at forberede en rapport om de nylige valg i formynderskabsområdet, anmodedes om øjeblikkeligt at rejse til Urundi for at foretage en undersøgelse af omstændighederne ved mordet og rapportere foreløbigt derom så snart som muligt til FNs generalforsamling.

Den belgiske repræsentant, som havde givet komiteen underretning om arrestation af mistænkte personer, ønskede en henvisning hertil i resolutionen. Dette blev stemt ned med 26 stemmer for, 44 imod og 17 abstentioner. De nordiske og andre vestlige delegationer stemte for dette, afroasiatiske og østlige delegationer imod, medens en række latinamerikanske lande

afholdt sig fra at stemme. Resolutionen blev derefter enstemmigt vedtaget af komitéen, og plenarforsamlingen vedtog den den 23. oktober med 97 stemmer for, ingen imod. Behandlingen af Ruanda-Urundispørgsmålet på grundlag af FN-kommissionens beretning blev udskudt til den genoptagne 16. samling.

Ikke-selvstyrende områder.

(Dagsordenspunkterne 39, 40, 41, 42, 43, 44 og 79).

4. komité begyndte den 16. oktober behandlingen af dagsordenspunkterne om de ikke-selvstyrende områder.

Beretningen fra udvalget for oplysninger om ikke-selvstyrende områder, vedtaget på udvalgets 12. møde, lægger i år vægten på oplysninger om sociale forhold. I afsnittet om beretningsvirksomheden i almindelighed behandles spørgsmålet om indberetning om politiske forhold. Hertil er staterne ikke forpligtet efter pagten, men nogle lande har erklæret sig villige dertil. På udvalgets møde havde en repræsentant for Spanien aflagt detaljerede oplysninger om politiske, økonomiske, sociale og undervisningsmæssige forhold i de ikke-selvstyrende spanske områder, Fernando Po, Rio Muni og spansk Sahara. Derimod havde Portugal ikke afgivet beretning om de 9 territorier under portugisisk styre, således som det i henhold til FN-resolution 1542 (XV) var forpligtet til.

En række stater tog som i tidligere år i 4. komité forbehold med hensyn til indberetningsvirksomheden for områder, hvor suveræniteten ikke anerkendes af dem, således bl. a. udøvelsen af suveræniteten over Britisk Honduras, Mauritanien, Gibraltar og Hollandsk Ny Guinea, som anfægtedes af henholdsvis Guatemala og Mexico, Marokko, Spanien og Indonesien.

Resolutioner.

Resolutionerne om forholdene i de ikke-selvstyrende områder var af traditionel karakter.

Et i udvalgsberetningen foreslået resolutionsudkast gik ud på at gøre de administrerende magter og FN-organisationerne bekendt med de sociale rapporter vedrørende ikke-selvstyrende områder; Komitéen vedtog enstemmigt forslaget.